

Комітет Верховної Ради України
з питань фінансів, податкової та
митної політики

Рішення Комітету щодо
експертного висновку
до законопроекту № 13420

Згідно зі статтею 93 Регламенту Верховної Ради України, відповідно до предмета відання і за дорученням Голови Верховної Ради України, Комітет для підготовки експертного висновку щодо відповідності вимогам антикорупційного законодавства, розглянув проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо підтримки підприємств оборонно-промислового комплексу» (реєстр. № 13420), поданий народним депутатом України Арахамією Д.Г. та іншими народними депутатами України.

Відповідно до пояснювальної записки метою проекту Закону є підтримка та стимулювання розвитку підприємств оборонно-промислового комплексу шляхом створення найбільш сприятливого режиму для їх діяльності.

У проекті Закону виявлено окремі положення, що містять корупціогенні фактори.

Положення проекту Закону надають Міністерству оборони України дискреційні повноваження щодо формування Переліку підприємств оборонно-промислового комплексу, зокрема в частині встановлення відповідності визначеним критеріям для включення до такого Переліку, а також надають дискреційні повноваження податковим органам щодо відмови у звільненні від оподаткування.

По-перше, проект Закону надає Міністерству оборони України надмірну дискрецію, оскільки не містить порядку перевірки відповідності юридичних осіб встановленим у законі критеріям для включення їх до Переліку підприємств оборонно-промислового комплексу.

Так, п.п. 75.1 нового пункту 75 розділу XX Податкового кодексу України визначає, що до Переліку підприємств оборонно-промислового комплексу може бути включено юридичну особу за умови одночасної її відповідності, зокрема, таким вимогам: 1) юридична особа має місцезнаходження в межах території

(областей), перелік яких визначає Міністерство оборони України; 2) частка чистого доходу юридичної особи від діяльності з продажу товарів власного виробництва, виконання робіт або надання послуг у сфері оборони становить не менше 90 відсотків її загального доходу.

Водночас проект Закону не визначає процедури та критеріїв формування переліку територій, на яких мають розміщуватися такі підприємства. Запропоноване регулювання надає можливість Міністерству оборони України на власний розсуд визначати відповідні території та довільно вносити зміни до переліку таких територій. Також не врегульовано в який спосіб та в якому порядку Міністерство оборони України перевірятиме відповідність юридичних осіб критерію щодо частки чистого доходу, оскільки підтвердження такого критерію потребує проведення окремої перевірки діяльності підприємства. За відсутності порядку та повноважень у Міністерства оборони України для здійснення такої перевірки, виникає ризик зловживань, безпідставного включення або відмови у включенні підприємств до відповідного Переліку.

По-друге, проект Закону містить правову невизначеність в частині підстав для відмови контролюючим органом у застосуванні звільнення від оподаткування.

Передбачається, що для цілей звільнення від оподаткування податком на прибуток підприємств, платник податку подає до контролюючого органу відповідну заяву. У разі якщо контролюючим органом протягом 10 робочих днів з дня отримання заяви не надано відмову у застосуванні звільнення від оподаткування податком на прибуток підприємств, така заява вважається прийнятою (абзац другий п.п. 75.2 нового пункту 75 розділу XX Податкового кодексу України).

При цьому у проекті Закону не визначено підстав, за наявності яких контролюючий орган відмовляє у використанні права на таку пільгу та порядку прийняття зазначеного рішення. Така правова невизначеність надає контролюючим органам дискреційне повноваження впливати на застосування права щодо звільнення від оподаткування.

Керуючись положеннями пункту 3 частини першої статті 16 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», частини першої статті 93 Регламенту Верховної Ради України, Комітет на своєму засіданні 14 липня 2025 року (протокол № 189) дійшов висновку та прийняв рішення, що проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо підтримки підприємств оборонно-промислового комплексу» (реєстр. № 13420) **в окремих нормах не відповідає вимогам антикорупційного законодавства.**

Голова Комітету

Анастасія РАДІНА

